

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Педагогічний факультет
Кафедра початкової освіти та освітніх інновацій

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ
ДЛЯ УСПІШНОГО ЖИТТЄТВОРЕННЯ**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»

Спеціальність А 3 Початкова освіта
Галузь знань А Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
початкової освіти та освітніх інновацій
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Розвиток емоційного інтелекту для успішного життєтворення
Викладач (-і)	Наконечна Лариса Богданівна
Контактний телефон викладача	0687358226
E-mail викладача	larysa.nakonechna@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	<u>3</u> кредити ЄКТС, <u>90</u> год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/
Консультації	Упродовж семестру
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є теоретичне обґрунтування педагогічної роботи щодо формування емоційного інтелекту в молодших школярів та практичний матеріал для реалізації наукових положень у освітньому процесі початкової школи.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є опанування основами теорії розвитку емоційного інтелекту;</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є :</p> <ul style="list-style-type: none"> - зрозуміти сутність емоційного інтелекту, його структуру, вплив на поведінку та здоров'я людини, - зорієнтувати в колі фахової літератури з проблеми формування емоційного інтелекту в початковій школі, виборі необхідного дидактичного матеріалу, - допомогти рефлексивно осмислити роль емоційного інтелекту в житті молодших школярів та у життєдіяльності студентів. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p><u>Загальні компетентності:</u></p> <p>ІК. Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері початкової освіти.</p> <p>ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК-4. Здатність працювати автономно.</p> <p>ЗК-5. Здатність усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку</p> <p><u>Спеціальні (фахові) компетентності:</u></p> <p>СК-4. Здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу на засадах партнерства та підтримки з різними соціальними інституціями (наставництво, супервізія).</p> <p>СК-7. Здатність здійснювати методичний супровід організації особистісно-орієнтованої,</p>	

інтегрованої, дослідницької діяльності, використовувати в освітньому процесі традиційні та інноваційні методи і технології навчання.

СК-8. Здатність створювати соціально-сприятливі умови, щодо функціонування інклюзивного освітнього середовища, формування спільноти учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною, до організації інклюзивного навчання здобувачів початкової освіти.

СК-9. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти.

СК-10. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності, визначати індивідуальні професійні потреби та перспективи, оцінювати результати діяльності команд та колективів.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	10

семінарські заняття / практичні / лабораторні	20
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	Початкова освіта	1	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Історія становлення уявлень про емоційний інтелект. Емоційний інтелект як складова загального інтелекту. Сутність емоційного інтелекту. Поняття "інтелект", "емоційний інтелект". Структура і моделі емоційного інтелекту.	2	2	8
Тема 2. Емоції та почуття. Їх види та функції. Емоційна обізнаність. Фундаментальні емоції. Розпізнавання емоцій. Колесо емоцій Роберта Плутчика, його сутність і структура. Зовнішні вияви емоції. Емпатія як запорука побудови стосунків.	2	4	10
Тема 3. Розвиток емоційного інтелекту. Сучасні технології розвитку емоційного інтелекту. П'ять кроків розвитку емоційного інтелекту за Д. Гоулманом: самосвідомість,	2	4	10

саморегуляція, самомотивація, емпатія, соціальні навички. Стратегії емоційного розвитку.				
Тема 4. Психофізіологічні та педагогічні засади розвитку емоційного інтелекту молодших школярів. Природничі засади становлення й розвитку емоційного інтелекту. Вікові особливості емоційно-вольового розвитку молодших школярів. Взаємозв'язок між розвитком емоційного інтелекту та поведінкою молодших школярів. Умови успішного розвитку емоційного інтелекту в молодших школярів.		2	4	10
Тема 5. Роль емоційного інтелекту в запобіганні агресивності та конфліктності у шкільному колективі.		2	2	10
Тема 6. Методичні засади розвитку емоційного інтелекту молодших школярів. Етапи та напрями розвитку емоційного інтелекту молодших школярів. Практики, що сприяють розвиткові EQ. Інтерактивні форми та методи як чинники впливу на розвиток емоційного інтелекту молодших школярів.			4	12
Всього:		10	20	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Накопичування балів під час вивчення дисципліни Залік: Лекція 0 Аудиторна робота (АР) – 40% (коефіцієнт 0,4). Самостійна робота (СР) – 40% (коефіцієнт 0,4). Контроль самостійної роботи (КСР) – 20% (коефіцієнт 0,2). СПК = АР + КР + СР + КСР Максимальна кількість балів 100			
Вимоги до письмових робіт	Неприпустимі плагіат та списування. Мовне оформлення роботи повинне здійснюватися за чинними нормами «Правопису української мови». Завдання, здані із запізненням без поважної причини (офіційне звільнення з підтвердженням довідкою чи заявою) оцінюються за шкалою, нижчою на 1 рівень			
Практичні заняття	До практичних занять студенти готують самостійну роботу та презентують її за допомогою мультимедійних пристроїв. Практичні самостійні завдання кожен студент повинен виконати обов'язково. Бали за кожне практичне заняття представлено в електронному журналі з навчальної дисципліни.			
Умови допуску до підсумкового контролю	Система оцінювання успішності передбачає кілька етапів контролю. Перший – це поточний контроль, який має на меті регулярно оцінювати розуміння та освоєння навчального матеріалу студентами з навчальної дисципліни. В межах цього контролю оцінюється якість виконання практичних, творчих і пошукових завдань, які включають аудиторну і позааудиторну роботу, а також здатність усно або письмово відтворювати навчальний матеріал. Важливою частиною поточного контролю є перевірка. Другий етап – підсумковий контроль, який включає тестову перевірку рівня засвоєння студентами теоретичного матеріалу з навчальної дисципліни «Сучасна українська мова з практикумом» та навички його практичного застосування.			

	Студенти з низьким рівнем успішності (менше 50 б.) до підсумкового контролю не допускаються.
Підсумковий контроль	Форма контролю - залік форма здачі – накопичувальна, комбінована
7. Політика навчальної дисципліни	
<p><u>Письмові роботи:</u> виконуються відповідно до тематики лекцій, зазначених у силабусі. Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf)</p> <p><u>Академічна доброчесність:</u> плагіат і списування, використання ІІІ під час контрольних робіт та екзаменів заборонено.</p> <p>Викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників: «Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»; «Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»; «Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника». Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.</p> <p><u>Відвідування занять:</u> Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf).</p> <p>Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/organizatsia-osvitnjogo-protsesu.pdf), «Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf).</p> <p><u>Неформальна освіта:</u> Результати неформальної освіти зараховується відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf) 5 балів за пройдений онлайн-курс, рекомендований викладачем і засвідчений сертифікатом (30 год.). Максимально 10 балів.</p>	
8. Рекомендована література	

1. Гоулман Д. Емоційний інтелект / пер. з англ. С.Л. Гумецької. Харків : Віват, 2018. 512 с.
2. Дерев'яно С. П. Методичні засоби діагностики емоційного інтелекту. Серія: Психологічні науки. Вісник № 128. 2015. С.95-99.
https://www.google.ru/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwiv8KbG3MPqAhUhl4sKHU3mBWIQFjAAegQIBB&url=http%3A%2F%2Fwww.irbis-nbu.gov.ua%2Fcgi-bin%2Ffirbis_nbu%2Fcgiiirbis_64.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IMAGE_FILE_DOWNLOAD%3D1%26Image_file_name%3DPDF%2FVchdpuPH_2015_128_23.pdf&usg=AOvVaw2OV72SeNMCiwincV1VqCoa
3. Державний стандарт початкової загальної освіти 2018. Журавльова М.О. Емоційний інтелект як проблема психологічних досліджень.
https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2009/1_2_2009/14.pdf.pdf
4. Зарицька В.В. Вікові передумови розвитку емоційного інтелекту особистості (дошкільний і шкільний періоди).
https://www.google.ru/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwiTp8O_vPqAhWGCOWKHSv1ADkQFjABegQIAxAB&url=http%3A%2F%2Ffirbis-nbu.gov.ua%2Fcgi-bin%2Ffirbis_nbu%2Fcgiiirbis_64.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IMAGE_FILE_DOWNLOAD%3D1%26Image_file_name%3DPDF%2FVKhnpu_psykol_2011_38_6.pdf&usg=AOvVaw2Yc0jYQNrp-uofJ0ZsV4Vu
5. Карпенко Є. В. Емоційний інтелект як фактор особистісного життєздійснення. Психологічні перспективи. 2017. Вип. 30. С. 50-63. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppst_2017_30_7
6. Концепція Нової української школи.
<https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/280/konczepczyia.pdf>
7. Котик Т.М. Теорія і практика формування емоційного інтелекту в учнів початкової школи: навчально-методичний посібник для вчителів початкової школи. Тернопіль, 2020. 290 с.
8. Максим О.В. Емпатійна поведінка вчителя як запорука професійного успіху.
<http://lib.iitta.gov.ua/717681/1/Максим.PDF>
9. Мерзлякова О. Експрес-діагностика наявності «синдрому емоційного вигорання». Психологічна безпека учителів. Відкритий урок: розробки, технології, досвід. 2005. № 7-8
<https://docs.google.com/viewer?a=v&pid=sites&srcid=ZGVmYXVsdGRvbWFpbncwc2lob2xvZ3Byb2Z0ZWZh8Z3g6NjJiN2Q2Mjk2YjM4NzU1OQ>
10. Пилипенко О.М. Особливості діагностики емоційного інтелекту молодших школярів із мовленнєвими порушеннями. Науково-методичний журнал «Логопедія». №8. 2016. С. 73-77.
<http://aqce.com.ua/vypusk-7-t-1-t-2/pilipenko-om-osoblivosti-emocijnogo-intelektu-molodshih-shkoljariv-z-porushennjami-movlennjevogo-rozvitku.html>
11. Синдром «професійного вигорання» та професійна кар'єра працівників освітніх організацій: гендерні аспекти. / За ред. С.Д. Максименка, Л.М.Карамушки, Т.В. Зайчикової. К., 2006. 365 с.
12. Шпак М.М. Вікові особливості розвитку емоційного інтелекту молодших школярів. Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology, VI (68), Issue: 164, 2018 Maj. P. 72-77. <https://seanewdim.com/uploads/3/4/5/1/34511564/httpdoi.org10.31174send-pp2018-164vi68-17.pdf>
13. Bar-On R. Emotional Intelligence in Men and Women: Emotional Quotient Inventory: Technical Manual / R. Bar-On. – Toronto : Multi-Health Systems, 1997.
14. Gardner H. Multiple intelligences: the theory in practice / H. Gardner. – New York : Basic Books, 1993. 304 p.
15. Goleman D. Emotional intelligence / D. Goleman. – New York : Bantam Books, 1995. 352 p.
16. Goleman D. Emotional intelligence / D. Goleman. – New York : Bantam Books, 1995. 352 p.
17. Mayer J.D., Salovey P. The Intelligence of emotional intelligence. Intelligence. 1993. V.17. № 4. P. 433–442.